

השקעה שווה

כוחות וירפאו מכל חולשתם. אך לא מובן למה נאמר במדרש שאותה הצלה ואותו מרפא יבוא לצדיקים בזכות קיום מצות סוכה? ממשיך לבאר הרב פרידלנדר זצ"ל שמה שאמרו במדרש רשעים, אין כוונתם לרשעים גמורים אלא כלפי כל אחד במידת דרגתו. לעתיד לבוא כאשר נגיע לאותו יום שיאיר בו אור האמת בצורה ברורה, יהיה זה יום חשבון נפש, בו כל אחד יבין ויכיר את דרגתו האמיתית וידע לבחון את מעשיו. העונש הגדול ביותר לאדם לעתיד לבוא יהיה כאשר יראה את האמת ואין כבר באפשרותו לתקן, ואומר המהר"ל שאש הגיהנום היא החרטה העמוקה שתהיה לאדם כאשר יראה להיכן היה יכול להגיע ואיך נשאר בלא כלום, ולא רק שאת מה שהיה באפשרותו להשיג לא השיג אלא שקילקל במעשיו.

החרטה והצער הגדול על מה שאיבד והפסיד זהו העונש הגדול ביותר לאדם. וכמו הסיפור שהבאנו בתחילת המאמר על אביו של הרב דסלר שעמל ויגע רבות בשנים לאסוף רכוש, ולבסוף מתברר לו שנשאר בלא כלום. הכאב הגדול אינו רק על הפסד הכסף אלא על כך שהשקיע עבודה רבה כל כך במשך שנים ותמיד חיכה לרגע שיוכל ליהנות מכל עמלו, ולבסוף מתברר לו שאין בידו כלום. החרטה, האכזבה והצער הם נוראים מאוד – הם אש הגיהנום ואין לך עונש גדול מזה.

ואיך באמת קשורה לכך מצות הסוכה? הסוכה מלמדת אותנו לעשות מהעוה"ז אמצעי לעבודת ה' בבחינת בכל דרכיך דעה, כי הסוכה מרגילה להפוך ענייני רשות לענייני מצוה. אם אכילה ושתיה ביום רגיל נחשבות לדברי חולין, הרי שכשעושים זאת בסוכה הופך הדבר למצוה. אם שינה נחשבת צרכי הגוף, אז בסוכה הופכת היא למצוה גמורה. לכן כשמקיימים את מצות סוכה והופכים את כל תאוות העוה"ז לאמצעים לעבודת ה', ואת לקח ימים אלו לוקחים גם הלאה להמשך השנה בהסתכלות חדשה על העולם, בהבנה כי אמנם במשך שבוע עברנו לדירת ארעי, אך האמת היא שאנחנו חיים כאן עשרות שנים בדירת ארעי אחת גדולה. וכמו שבאותו השבוע יכולנו לקחת את כל המעשים הגשמיים ביותר ולהפכם לכלי שרת בעבודת הבורא, כך אנחנו יכולים להמשיך להקדיש את כל חיינו ופועלינו למענו יתברך.

כמו אותו משל שהמשיל הרבינו בחיי בהקדמה לפרשתנו על האדם שלא ישקיע במקום מגוריו הזמני, אלא מחשבותיו תמיד נסובים אל דירת הקבע שמחכה לו, כך אנחנו נסתכל תמיד אל היעד, נחשוב איך אפשר לצבור כאן נכסים, אך לא נכסים כאלו שבהחלפת מטבע מאבדים את ערכם, אלא נכסי אמת שילוו אותנו לנצח נצחים. כמוכן שכל מצוה, כל תפילה וכל דקת לימוד מהוות נכסים אדירים, אך במבט ובמחשבה נוכל להפוך גם כף מרק שנותנת לנו את הכח ללמוד, וגם שעת שינה שעוזרת שבבוקר נתרכז בתפילה לנכסים נצחיים. אמנם מאז חג הסוכות עבר כבר חודש, אך את הלקח ניתן ללמוד גם היום, וכשהלקח זה לחיות לפי האמת, האם עוד קשה למה דווקא מצוה זו היא שתציל מחשיפת האמת באור יקרות?

סיפר הגרא"א דסלר זצ"ל שאביו הרב ראובן דב דסלר זצ"ל היה סוחר יערות גדול בעיר הומל שבבלארוס. במשך שנים של עבודה קשה צבר לעצמו רכוש רב, אך לאחר הרבה שנות עמל פרצה המהפכה הקומוניסטית שאסרה על קיום חיים יהודים ובעקבותיה הוא נאלץ למכור את כל רכושו ולעזוב את בלארוס. את כל הכסף שקיבל עבור נכסיו ארז הרב ראובן דב זצ"ל במזוודות וקיווה כי באמצעותו יוכל להתחיל חיים חדשים מעבר לגבול. אולם למגינת לבו ביטלו הבולשביקים את הכסף הישן והכריזו על רובל חדש וכל הונן הרב ירד לטמיון.

הרבינו בחיי מביא בהקדמה לפרשתנו את הפסוק ממשלי "אֲרַח חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל, לְמַעַן סוֹר מִשְׂאוֹל מָטָה" היות והפרשה מתחילה בפטירת שרה אמנו, מביא הרבינו בחיי את ההסתכלות הנכונה והאמיתית על חיי העוה"ז ואומר כי שלמה המלך ע"ה בא ללמדנו בפסוק זה שהמשכיל שיועד שהעולם הזה הוא עולם ההפסד, ויודע שאורח החיים הם למעלה בעולם העליון – הנצחי, לא עושה מהעולם הזה קבע.

וממשיל זאת לאדם שגר בעיר אחת אך יודע שמגוריו בה הם לזמן קצר כי מתכנן הוא לעבור דירה לעיר אחרת ששם עתיד הוא להשתקע למגורי קבע. אין ספק שלא ישתדל אותו אדם לקנות במקום מגוריו הזמני שדות וכרמים ולא כלים וחפצי בית, שהרי אין כוונתו להישאר שם זמן רב. ככה המשכיל שיועד שחיי הנצח הם למעלה אינו משתדל מעבר לדברים הנצרכים בצרכי הגוף – באותם הדברים שהם הכנה לעבודת ה' שאיתם יוכל לעבוד את ה' בשלמות ולהיכן לו את העוה"ב. ונקט הפסוק בלשון אֲרַח ולא דַרַךְ, לפי שהוא מלשון אֲרַח, כי האדם בעוה"ז הוא כאורח.

מובא בילקוט שמעוני: רבי ינאי וריש לקיש אמרי אין גיהנם לעתיד לבוא אלא היום הבא הוא מלהט את הרשעים. כלומר היום עצמו ישרפם שנאמר (מלאכי ג, ט) "כי הנה היום בא בוער כתנור, והיו כל זדים וכל עושה רשעה קש, וליהט אותם היום הבא וגו'" באותה שעה ביום הבא הקב"ה עושה סוכה לצדיקים ומטמין אותם בתוכה כמו שאמרו חז"ל על הפסוק "וסוכה תהיה לצל יומם" (ישעיה ד, ו) שהסוכה תגן עלינו באופן תמידי, אמר רב לוי כל מי שמקיים מצות סוכה בעוה"ז אומר הקב"ה: "הוא קיים מצות סוכה, אני מסיך עליו מחמתי ליום הבא" – מגן עליו מהשמש לעוה"ב.

מסביר ה"שפתי חיים" שהכוונה שהיום עצמו ישרפם הוא שהבהירות הברורה שתהיה בעולם לעתיד לבוא לגבי מהם הערכים האמיתיים ומה היא מטרת הבריאה נמשלה לאור נפלא. אותה בהירות, אותה הכרה באמת תשרוף את הרשעים ותכלם לגמרי, כי ברגע שיראו את האמת ויגלו כי חיו את כל חייהם בשקר גמור וכילו את ימיהם על הבל וריק, תחושת החמצה וההפסד תשרוף אותם ולכך לא יהיה נצרך הגיהנום. מאידך לצדיקים יהא האור עצמו שמש צדקה ומרפא, בראותם את הטוב שהביאו לעולם ואת שכר עמלם, יתמלאו הם

